

Topsector Logistiek

Ambitie

Nederland heeft in 2020 een internationale toppositie in (1) de afwikkeling van goederenstromen, (2) als ketenregisseur van (inter)nationale logistieke activiteiten, en (3) als land met een aantrekkelijk innovatie- en vestigingsklimaat voor het verladende en logistieke bedrijfsleven.

Innovatiecontract

Het innovatiecontract van de topsector logistiek omvat de hele keten van onderzoek tot valorisatie en bestaat uit zes roadmaps:

1. *Neutraal Logistiek Informatie Platform (NLIP)*. Doel is om een open ICT platform en het Single Window Handel & Transport (SWH&T) op elkaar aan te sluiten waarop door publieke en private spelers data gedeeld worden met behoud van controle (integriteit en privacy) door de eigenaar. Die eigenaar bepaalt wie onder welke voorwaarden beschikking krijgt over zijn data. Marktpartijen kunnen commerciële apps ontwikkelen die bijvoorbeeld synchromodale planning ondersteunen. Ook overheden kunnen apps ontwikkelen voor bijvoorbeeld de afstemming van inspecties.
2. *Synchromodaliteit*. Synchromodaal Transport levert een grote bijdrage aan duurzaamheid, door de betere benutting van infrastructuur (alle modaliteiten), materieel en transportmiddelen. Uitgangspunt is dat verladende op basis van a-modale prestatiecriteria worden bediend en het op ieder tijdstip mogelijk is om flexibel te switchen tussen de verschillende modaliteiten. Nieuwe stabiele samenwerkingsconcepten, op basis van wederzijds geaccepteerde mechanismen voor de verdeling van kosten, zijn de basis voor synchromodale vervoersconcepten.
3. *Douane*. Het succes van de handelsfacilitatie in Nederland is gebaseerd op een samenwerking tussen de douane en het bedrijfsleven die uniek is in Europa. Ingezet wordt op: (1) verleggen van douane- en de inspectieactiviteiten naar plekken die minder verstorend zijn voor het logistieke proces, (2) de inspectielast verminderen door optimaal gebruik te maken van reeds beschikbare informatie in de keten, zodat duplicatie in informatievragen en fysieke controles voorkomen wordt (zie link met NLIP) en (3) betere afstemming tussen verschillende inspectiediensten in het kader van een daadwerkelijk coördinated border management.
4. *Cross Chain Control Centers (4C)*. Cross Chain Control Centers (4C) zijn regiecentra van waaruit meerdere supply chains gezamenlijk gecoördineerd en geregisseerd worden met behulp van de modernste technologie, geavanceerde software concepten en supply chain professionals.
5. *Service logistiek*. Service Logistiek gaat over alle logistieke activiteiten die nodig zijn om veelal kapitaalintensieve systemen - tot en met eventuele buitengebruikstelling en/of hergebruik - optimaal en ongestoord te laten functioneren.
6. *Supply Chain Finance (SCF)*. SCF gaat over het optimaliseren van de financiering tussen bedrijven en het integreren van financiële processen tussen klanten, leveranciers en logistieke en financiële dienstverleners, om waarde te creëren voor alle deelnemende bedrijven. Dit draagt bij aan het verlagen van het werkkapitaal en de financieringskosten van de goederenstromen en kan voordelen opleveren voor operationele beslissingen.

Maatschappelijke thema's zoals duurzaamheid spelen een prominente rol in het innovatiecontract. Voorbeelden zijn een betere benutting van infrastructuur, optimale koppeling tussen goederen- en informatiestromen en hergebruik van grondstoffen (cradle2cradle).

TKI

Voor de agenda tekent het bedrijfsleven over de volle breedte, en tekenen het huidige Technologisch Topinstituut Dinalog, TNO, NWO, NLR, Universiteiten en HBO-instellingen, de departementen van IenM, ElenI en brancheverenigingen (Logistieke Alliantie). Onder regie van het Topteam Logistiek (Strategisch Platform Logistiek) wordt in 2012 toegewerkt naar één TKI Logistiek, waarbij de topsector voortbouwt op onder andere het succes van Dinalog.

Kennisdistributie zorgt voor toepassing door het mkb

Valorisatie heeft een prominente plek in het innovatiecontract. Daarvoor worden kennisdistributiecentra (KDC's) opgericht. Dit zijn regionale samenwerkingsverbanden voor kennis en innovatie in de regio. De participatie van het MKB wordt verder vergroot door onder andere het continueren van het samenwerkingsverband tussen Dinalog, TNO en Syntens.

EU-aansluiting en internationale dimensie

Het innovatiecontract biedt volop mogelijkheden om aan te sluiten op Europese programma's en netwerken. Voorbeelden zijn het Witboek Transport 2011 ('Op weg naar een Europese transportruimte'), de Innovatie Unie en Horizon 2020 ('Raamwerk voor onderzoek en innovatie'). In Horizon 2020 geeft de Europese Commissie expliciet aan dat er slimmere transportsystemen nodig zijn, met betere mogelijkheden om (flexibel) te wisselen tussen de modaliteiten.

Neutraal Logistiek InformatiePlatform (NLIP)

Alle relevante partijen uit de sector werken samen aan optimale beschikbaarheid en efficiënt (her)gebruik van informatie. Doel is meer, betere en tijdige informatie via 1 loket. De implementatie is stapsgewijs en begint bij internationale goederenstromen via de mainports. Het NLIP bestaat uit twee samenhangende onderdelen: Open ICT Platform (één gezamenlijke infrastructuur in PPS) en te ontwikkelen producten en diensten (zogenaaemde apps die publiek, privaat of PPS kunnen zijn). De uitwerking kenmerkt zich door de interactie tussen actiegerichtheid op de korte termijn en inzet op meer fundamentele vraagstukken, die onder andere gericht zijn op activiteiten van douane en inspecties en de optimale inpassing daarvan binnen supply chains.

Pilot Synchronodaal

Om te komen tot een synchronodaal transportsysteem moeten er allerlei barrières (administratief, juridisch, operationeel) worden doorbroken. Tussen Rotterdam en Tilburg is een pilot uitgevoerd waarbij betrokken partijen gezamenlijk oplossingsrichtingen hebben bedacht. Daarbij heeft de pilot ook nieuwe kennis- en onderzoeksvragen opgeleverd die zijn opgenomen in de innovatieroadmap Synchronodaliteit.

Human capitalagenda

De sector Logistiek heeft een ambitieuze en brede human capital agenda opgesteld. Om de internationale toppositie van de sector te verstevigen is volgens de sector een toename van de uitstroom uit logistieke opleidingen van 50% nodig. Daarnaast worden het uitbouwen van de kennisinfrastructuur via de Kennis Distributie Centra, betere benutting en behoud van werknemers en imagoverbetering als belangrijke uitdagingen benoemd. De human capital agenda bouwt voort op bestaande activiteiten zoals de Stichting Nederland is Logistiek, het Kennisakkoord HBO (afspraken over samenwerking tussen HBO en bedrijfsleven), de Kennis Distributie Centra en het Topinstituut Dinalog.

Niet alleen zijn acties gepland voor het vernieuwen van het onderwijs, ook wordt werk gemaakt van het vergroten van de zij-instroom, sociale innovatie en worden betere randvoorwaarden gecreëerd zodat werknemers een goed carrièreperspectief hebben en behouden blijven voor de sector. Hiervoor wordt onder meer kritisch gekeken naar de CAO's. Ook wordt in de agenda terecht gewezen op het belang van onderwijs dat door specialisatie goed aansluit bij regionale economische sterktes. Een grote rol is hierbij weggelegd voor de op te richten Kennis Distributie Centra. Dit zijn regionale samenwerkingsverbanden voor kennis en innovatie, gecoördineerd door de hogeschool in de regio. De Kennis Distributie Centra moeten zorgen voor continue wisselwerking tussen werkveld en onderwijs. Kennis ontwikkeld in Dinalog wordt zo gedeeld met MKB en andersom worden contacten gelegd voor bijvoorbeeld stages en afstuderen. De Kennis Distributie Centra zijn daardoor van grote waarde voor valorisatie. Bij de verdere uitwerking is wel van belang een nauwe en logische aansluiting te creëren tussen de Kennis Distributie Centra en een centrum voor innovatief vakmanschap en center of expertise.

Het is positief dat de agenda zich niet alleen beperkt tot het hoger onderwijs, maar zich ook richt op het mbo. Een mogelijk mbo kennisakkoord voor de logistieke sector kan een grote rol spelen bij het versterken van de band tussen het mbo en de werkgevers in de sector.

Het reguliere onderwijs en de logistieke arbeidsmarkt worden in de human capital agenda goed in kaart gebracht. Er wordt één generieke doelstelling voor het verhogen van de uitstroom uit alle logistieke opleidingen gesteld (toename van 50 procent). De impact van de human capital agenda

kan toenemen als gericht wordt bekeken op welk opleidingsniveau en welke deelsectoren binnen de logistiek mogelijk tekorten ontstaan. De acties kunnen dan gericht worden ingezet, waarbij de oplossing niet alleen van grotere instroom uit het onderwijs kan komen, maar ook van zij-instroom.

De sector doet diverse aanbevelingen voor het starten van initiatieven in het onderwijs, zoals het ontwikkelen van een centrum voor innovatief vakmanschap en een centre of expertise en het ontwikkelen van een logistieke associate degrees en professionele master.